

Szerkesztési iroda:
Nagybcskerek, Zápolya-u. 1.,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya-u. 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások inté-
zendők.

Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÄJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — 24 K.
Félévre — — — — 12 K.
Negyedévre — — — 6 K.
Egy hóra — — — — 2 K.
— Egyes szám ára 3 fillér.

Hirdetések

kiadóhivatalban fogad-
tak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünne-
pnapok kivételével mindennap
délután 5 órakor. mm m

Nagybcskerek, 1912.

XLI. évfolyam 167. szám.

Szerda, július 24.

Különös taktikai változtatás.

— Politikai munkatársunktól. —

B u d a p e s t, j u l. 24.

A szövetkezett ellenzék vezetőférfiai úgy látszik, nem a megfontoló, higgadt eszükkel, hanem az epéjükkel gondolkoznak. Másképp el se tudná az ember képzelni, hogy egy volt államtitkár, a Lipótrend lovagja, aki tehát joggal tarthatna számot a komoly politikus elnevezésre, olyan szörnyszülött torzötlettel tegye magát köznevetség tárgyává, mint aminővel legujabban Mezőssy Béla Kossuth-párti képviselő, tulhevült fantáziájával, nyári szenzációképpen kirukkolt.

Azt „tanácsolja“ a volt államtitkár ur (és ez egészen böles tanács), hogy az ellenzéknek a taktikai eszközökön okvetlenül változtatnia kell. Mindenki azt hinné: ez azt jelenti egy komoly államférfi szájából, hogy tehát a kisebbség hagyjon fel eddig követett és sikert amugy sem produkált s a nemzettől is végképp meggyűlött obstrukciós meddő semmittevésével és térjen meg a tulajdonképpen való ellenzéki hivatáshoz, ahhoz, hogy akárminő kemény, de komoly és tárgyhoz tartozó bírálatokkal, parlamentbe való tartalmas, nivós beszédekkel kritizálja, ellenőrizze és sarkalja a kormányt a nemzet javára szóló alkotásokban. Logikusan gondolkozva az előzmények után ez volna az egyedül érthető, helyes taktikai változtatás. Nem, a volt államtitkár ur nem gondolkozik ilyen logikusan. Ő egy drámai, vagyis inkább

bohózatba illő fordulattal azt az államférfiúi böles „tanácsot“ adja az ellenzéknek, hogy a sippal, dobbal és kecskedudával való méltóságos és komoly képviselői működés színhelyét tegye át Bécsbe, a delegációk üléstermébe. Ez éppen az a csatakiáltás, amit mulató társaság a zülles hajnali mámorában szokott volt elrikkantani: Gyerünk másik kocsmába!

Rossz tanács és semmiképpen sem illik egy komoly számba vett politikushoz, akinek elvégre mégis csak adni kell a jó izlésre és arra, hogy szavának sulya van. Akinek tehát meg kell tudni fontolnia, hogyha már idehaza beverhetjük is pezsgős palackokkal a tüköruveget, de a virtuskodást, a botrányesinálást ne vigyük át a szomszédba és pártoskodásunk politikai szennyesét ne lobogtassuk fitogtatva idegen emberek orra alá.

A volt államtitkár urnak, e fajsulyra kiválóbb politikai tényezőnek, ezt az eltévelyedését nem is magyarázhatjuk tehát másra, mint arra, hogy félreveri a harangokat, fujja a riadót, mert a figyelmet el kívánja vonni egy olyan kérdérről, mely egyedül való főtémája lenne az őszzsel kezdődő parlamenti ülészaknak, s melyről a volt államtitkár ur úgy látzik nem szeret beszélni. A választójogi reformot értjük.

Emlékezzünk, hogy a szövetkezett ellenzék június 1-én hevenyében egy hihetetlen dilettantizmussal összetakolt munkálattal állott elő a választói jog reformjáról, mely nem egyéb, mint nagyjában a Kristóffy József tervezete, vagy

még annál is rosszabb. Azt is tudjuk azonban, hogy a függetlenségi Kossuth-párt s ebbe maga Mezőssy Béla is dicséretes megfontoltsággal, elméletben mindig olyan választójogi reformot akart, amely szavazati jogot ad ugyan a társadalom erre hivatott újabb rétegeinek, de egyttal megóvja a történelmi hagyományokat, biztosítja az intelligencia jogosult befolyását és a nemzeti supremáciát. Hamarosan kiderült azonban, hogy a Kristóffyénál is rosszabb ellenzéki tervezet merőben ellenkezik a régi Kossuth-párti elvi állásponttal, mert törvényerőre emelkedve végképpen tönkretenné a magyar faj történelmi fensőbbiségét, tehát lelkiismeretesen egyetlen Kossuth-párti politikus se kívánhatja, hogy ebből az elharmarkodott tervezetből csakugyan törvény is legyen. Ezt érzi bizonyára Mezőssy Béla is és a lelkiismeret tanácsára hallgatva lármát üt, mellékvágányra viszi a vonatot, hogy a főkérdésről elterelje a figyelmet. Ha botrány lesz, obstrukció lesz, zürzavar lesz, személyes tülekedések lesznek: senki se beszél többé a választói jogról s főképp arról sem, melynek tervezete olyan minden politikai beszámíthatóság nélkül való elhirtelenkedéssel készült, mint a szövetkezett ellenzéké, mely rosszabb, nemzetrontóbb a Kristóffyénál és amelynek összetakolásában bünös a volt államtitkár ur is, hogy tehát ezt a megtévelyedést a parlamenti normális munkarend során ne kelljen neki nyiltan, őszintén, polgári bátorsággal bevallania, azért ugrik most egy még nagyobb szél-

„TORONTÁL“ tárcája.

A szerencsés ember

Szerencsés ember ez a Garreaux. Három évvel ezelőtt kifosztotta a párisi Leszámitolóbank irodáját s 800.000 frankkal gazdagította magát. Amerika évek óta nagy vonzóerőt gyakorolt rá, volt Bahióban s Cayenneben s ha pár száz évvel előbb jött volna világra, okvetlenül konkurenciát csinált volna Kolumbus Kristófnak.

Nem akarok senkit sem untatni a részletekkel, mert hiszen ismerik Garreaux történetét. Finom gazember volt s mikor ismét megpillantotta Franciaországot a deportálás után, a nap hőse lett, mert érdekes volt.

Most ismét visszatért s diszkoszoru övezi a fejét. Pár hónap mulva teljesen visszakapja a szabadságát, ami egyjelentőségű azzal, hogy a glóriája oda lesz. A macska sem fog többé törődni vele, el fog merülni a hétköznapi szürkeségében. Már a Cayenne-ből való elutazás is csökkentette ezt a hírveget. Mint gályarab nagy alak volt, mint közönséges rab még kevesebb lesz, ha pedig visszanyeri a szabadságát, nem lesz semmi. Addig is azonban hádd mondok el egy anekdotát.

Volt egy barátom, aki tízévi gályarabságra volt ítélve. Ne háborodjanak fel

kérem, de a mai világban örüljön az ember, ha nem csupa gályarabokkal van dolga. S különben is, nem mindenki számíthat gályarabot a barátai közé, mert az ilyen emberek nem unalmas banálítások, kiket mindenütt kaphat az ember.

Az én fiatal barátomat egyszer oly borzalmas bünténnyel gyanusították, melyek egy embert huszonnégy óra alatt híressé tehetnek. Már nem tudom, hogy mit követett el, de büne egyike volt a legkiválóbbaknak. Abban az időben a nyaktilozás még divat volt. Barátom csak bizonyítékok elégtelensége miatt szabaddult meg tőle.

Félig hülye, félig szomorú mosolylyal ismételtette, hogy „ártatlan vagyok... esküszöm, hogy ártatlan vagyok.“

Képzhetik, hogy a magas törvényszék mily gunyos mosolylyal fogadta ezt a mondatot. De ellenbizonyítékokat nem lehetett felhajtani s barátom csak ennek köszönheti, hogy csak tízévi deportálásra ítélték Cayenne-be.

Mikor barátom a St. Naraire-ből elutazott, siettem vele még egyszer kezet szorítani. Nagyon le volt verve.

— Inkább vágják volna el a nyakamat, — mondá szomorúan — legalább egyszerre vége lett volna, míg most végtelen kínok várnak rám.

Még akartam vigasztalni, de nem sikerült. A legutolsó pillanatban így szólt:

— Ártatlan vagyok. Igyekezéssel kerestülvinni a pöröm revízióját. Mindenre esküszöm neked, ami szent, hogy ártatlanul ítélték el.

— Rajtam nem fog mulni — mondám neki. — Hiszek ártatlanságodban. Tőlem telhetőleg dolgozom a revízió. Isten veled, vizontlátásra.

Melegen megszorította a kezemet s válnunk kellett.

Kezdetben rendesen irtam neki, hogy vigasztaljam. Egyszer levelet kaptam tőle, melyben többi közt következőket írja:

— A klíma nem olyan borzasztó, mint képzeltem. Sőt az enyhe éghajlat jót tesz neked. Körülbelül megelégedettnek érzem magamat. De azért csak kérek, viseld sziveden a revízió ügyét.

Nyomban munkához fogtam. Szerencsére találtam egy ügyes ügyvédet, kinek átadtam a dossier-t. Mikor bepillantott az aktába, fölháborodva mondá:

— Ismét egy áldozattal több Cayenneben!... Megint bírói gyilkosságot követtek el! Borzasztó! Rémületes! Egy ártatlan embert kényszermunkára ítélni!

Passzív viselkedtem s nem szóltam semmit, mert a gályarab barátom volt s ez passzivitást követel az embertől, ha csak nem akar gyanuba keveredni. Több-ször irtam neki, hogy az ügyek állásáról értesítem. Megírtam, hogy a revízió jól indul. Egy híres hírlapíró — s ezek sokat

sőséges megtévedésbe s azért ajánlja pártjának ezt a különös taktikai változtatást.

Előre másról beszél Bodóné, nehogy a bor árát kérjék.

HIREK.

Az új városháza.

A tervpályázat. — Augusztus elsején lejár a pályázat.

Nagybecskerek, jul. 24.

Nagybecskerek város képviselőtestülete ez évi március 18-ikán tartott közgyűlésén tudvalevőleg a polgármester indítványára elhatározta, hogy a mai rozoga, disztelen városháza helyett új, modern, diszes székházat emel s föl is hatalmazta a tanácsot, hogy az új városház épületére a tervpályázatot kiírja.

A tanács a tervpályázatot nyomban ki is irta s e szerint a pályázóknak egy kétemeletes épületet kell tervezniök, amelynek földszintjén üzlethelyiségek lennének, míg az összes városi hivatalok az emeleteket foglalják le. Azonkívül az udvarban vásárcsarnokot helyeznének el.

A tervekre a tanács első díj 3000, II-ik díj 2000 és III-ik díj 1000 koronát tűzött ki s határidőül folyó évi augusztus elsejét állapította meg.

A pályázat iránt országsszerte nagy érdeklődés nyilvánult meg az építészek és építészvállalkozók körében s eddig 129 építész és építészvállalkozó kérdezősködött a pályázat részletei iránt. Pályaterv ugyan eddig még nem érkezett be, de a pályázók csak az utolsó napokban szokták beküldeni terveiket. A nagy érdeklődésből azonban joggal következtetni lehet, hogy a városnak módjában lesz sok terv közül válogatni.

A tervek fölött szakbizottság fog dönteni, amelynek tagjai dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével: Strósz Béla városi főjegyző, Szöllősy Kálmán városi mérnök, Kluge Károly, a tiszai ármentesítő társulat igazgató főmérnöke, Vámos Ignác műszaki tanácsos, az államépítészeti hivatal főnöke, dr. Gyorgyevics Milos kir. tanácsos és a budapesti mérnök- és építészegyesület két tagja.

A pályázati határidőtől mindössze

megtehetnek, ha akarnak — lelkesült cikkeket irt a cayenne-i ártatlan áldozat érdekében.

Barátom hosszan, hónapok multán felelt s azt írta, hogy boldog. Nem bizonygatta többé az ártatlanságát s egy szót sem szólt a revízióról.

De én azért csak szorgalmasan dolgoztam tovább.

A közvélemény meg volt nyerve. A közönség föl volt háborodva ily ártatlan ember elítélése miatt, a revízió szinte már be volt fejezve s barátom ártatlanságát már világgá akartuk kürtölni, mikor egy szép napon a következő táviratot kaptam:

„Nagyon köszönöm. A revízióra nincs szükség. Bűnös vagyok, mit akár eskümmel is megerősítek. Nagyon boldog vagyok. Meg fogok nőszülni. Bocssás meg, hogy zaklattalak. X.“

Képzhetik ennek a táviratnak hatását. Én, a híres ügyvéd, a nagylelkű hirlapíró s mindazok, akik X. megmentésén közreműködtek, a legmaróbb gunynak, a leggyűlöletesebb támadásoknak tárgyai voltunk. Szóval óriási botrány kerekedett belőle, melyet csak hónapok multán felejtettek el. A társaságban azonban ugyan kerültek, mint a belpoklost.

A tiz esztendő lassankint eltelt, mikor egyszer egy levelezőlapot kapok barátomtól, melyen csak a következő szavak álltak:

„Emlékeztetőül egy vidám évfordulóra. X.“

nehány nap választ el bennünket s a közönség nagy érdeklődéssel néz a pályázat eredménye elé, amely bizonyára a legjobb sikerű lesz s egy-két év múlva Nagybecskerek székházával egy új modern és diszes középülettel fog gazdagodni, aminek ideje is már.

— **Adományok az árvizkárosultaknak.** A torontalmegyei árvizkárosultak felségélyezésére újabbán a következő adományok érkeztek az alispáni hivatalba: Nagyikinda város 200 kor., Hódegyháza község 20 kor., Révaufalu község 100 kor. és Károlyliget község 30 korona.

— **Magyarok Finnországban.** A finnek közt utazó magyar társaság, amelyben résztvesz Jankó Ágoston alispán is nejjével, valóságos diadalmenetben járja az ezer tő országát. Mindenfelé ének- és zenekarral fogadták és virággal halmozták el őket. Julius 16-ikán, kedden este tizenegy órakor érkezett a magyar társaság a finnek szép fővárosába, Helzingforszba. Bár csak a déli órákban tudták meg, hogy a magyarok szerda este helyett egy nappal előbb érkeznek, feledhetetlen fogadtatásban részesítették őket. Az éjjel felé járó időben is ezekre menő sokaság lepte el a pályaudvart. Az egyetemi hallgatók és hallgatónők fehérsapkás csapata messzire kilátszott a tömegeből. Dörgő Elälöön Unkari! (Éljen Magyarország) kiáltás fogadta többször a magyarokat. Több felől lsten hozta hallatszott jobb vagy rosszabb kiejtéssel. Majd az egyetemi hallgatók híres énekkara a Suomen Laulu, mely néhány éve hazánkban is hangversenyezett többfelé, gyönyörű üdvözlő dalt énekelt, majd kifogástalan magyarsággal elénekelték a Szózatot. Halatára alig maradt szem szárazon. A tömeg meg-megújuló éljen-kiáltásai közt megindult az óriás tömeg a magyarok szállója felé s a széles uton várta meg, míg a magyarok szobáikba vonulnak. Az ablakok kinyitlak s néhány barátságos üdvözlő szó és többszöri éljenzés után lassan eloszlott a hatalmas tömeg.

— **A torontáli népművészet tanulmányozása.** A torontáli népművészet tanulmányozására kiküldött iparművészeti főiskolai hallgatók most a bánlaki járásban folytatják tanulmányutjukat. Eddig bejárták itt Szent János, Nagyágaj, Nagymargitta, Partos községeket. Ma Partoson vannak, ahol Hájnal Manó községi jegyző van segítségükre. Partosról Bánlakra mennek az ifjak, akik már nagy-

Azt következtettem belőle, hogy barátom nagyon boldog a büntetése letélése miatt s már készülődtem a viszontlátásra, mikor pár nap múlva nagy meglepetésemre következőket olvasom a lapokban:

„Olvasóink bizonyára emlékezni fognak X. híres gonsztevőre, kit tiz évvel ezelőtt tízévi kényszermunkára ítélték. Büntetése a napokban letelt. Erről X-et is értesítették. Ennek azonban teljesen más hatása lett, mint amit vártak. X. azzal a kéréssel fordult a párisi esküdtszékhez, hogy büntetésének idejét hosszabbítsák meg s társai valamennyien aláírták a kérvényt azzal, hogy társukat, ki megnyerte teljes rokonszenvüket s kivívta bámulatukat, még sok-sok évig hagyják Cayenne-ben.“

Barátom az utolsó pillanatban nem volt képes elhatározni magát arra, hogy a kényszertartózkodás kellemességeit a becsületes élet szükségével s az ismét megérdemelt jó hírnév kétes tisztességével fölcserélje. Inkább azok közt akart élni, kik őszintén szerették és becsülték, mint hogy hazájában szánakozva s félbizalommal bánjanak vele.

Mit szólnak hozzá, kedves olvasóim? De apropos, a leglényegesebbet majd el is felejtettem. Az aktáknak figyelmes átanulmányozásából megdönthetetlen bizonyossággal kiderült, hogy X. barátom, a gályarab teljesen ártatlan volt.

Emile Valnau.

CSÚZ,

KÖSZÉVÉNY, ISCHIAS, ASTHMA, IZZADMÁNYOK ÉS IDÜLT VESEBAJ ELLEN

VILLANYOS ÉNYFÜRDŐK ALKALMAZTATNAK

Dr HEINERMAN SANATORIUMÁBAN.

523 - x.1

mennyiségű anyagot dolgoztak föl a népművészeti motívumokból.

— **A nagygyakorlatok Torontálban.** Az idei nagygyakorlatok tudvalevőleg jórésztben Torontálvármegye területére is kiterjednek, amiért is, mint már jelentettük, a belügyminiszter fölhívta az alispánt, hogy a hadgyakorlatok területén az utakat és kutakat hozassa rendbe s a szükséges egészségügyi intézkedéseket is tegye meg. A vármegye alispánja megvizsgáltatta a hadgyakorlatok területét, ahol az utak és kutak legnagyobb részben kifogástalanok, csupán egyes helyeken van szükség javításra. Az alispán az erre vonatkozó munkaterveket elkészítette és fölküldötte a belügyminiszternek, amely azután a vármegyének rendelkezésére bocsátja a munkálatokra szükséges összeget.

— **Kisgazdaképző-tanfolyamok.** A kisbirtokosoknak, a kisbirtokosok bérlőinek, vagy a bérlőszövetkezetek tagjainak a fiait a most szervezett kisgazdaképző-tanfolyamokon tanítják meg birtokaik okoskerü kezelésére. Ilyen tanfolyamokat a kecskeméti, jászberényi és nagykállói földmivessziskoláknál tartottak egyelőre, október 1-től azonban már az aradi, békéscsabai, hódmezővásárhelyi, nagyszombatmiskolci és karcagi földmivessziskoláknál is rendszeresítik a fent említett tanfolyamokat. A tanítás október 1-től március 31-ig tart. Felvételért az illető iskola igazgatóságához címzett kéreásban kell fordulni. A kéreéshez kell csatolni az irni, olvasni s a négy alampüvelettel való számolni tudást igazoló iskolai bizonyítványt, a 17-ik év betöltését igazoló születési bizonyítványt, a községi és erkölcsi bizonyítványt, mely a folyamodó szüleinek foglalkozását és vagyoni állapotát tünteti fel s végül az orvosi bizonyítványt. A kéréseket legkésőbb augusztus hó 31-ig személyesen kell benyújtani. A felvett tanulók az iskolában laknak, hol teljesen ingyenes oktatásban és ellátásban részesülnek; csak azon könyvek beszerzésére kell a tényleges jelentkezéskor 10 koronát az iskola pénztárába befizetni, melyek a tanulást megkönnyítik.

— **Felhőszakadás.** Régóta nem látott esőtömeg zudult tegnap Nagybecskerekre és környékére. Délután indult meg az égi vizár olyan mennyiségben és erővel, hogy az alacsonyabban fekvő helyek, pincék, kertek csakhamar megteltek vízzel, sőt még egyes utcákat is úgy elöntött az eső, mintha árvíz volna. A viharos esőzés igen kevés szünet után este újból megindult s ismét valóságos felhőszakadésként zuhogott. A nagybecskereki meteorológiai állomás igazgatójának, Burget József főgimn. tanárnak jelentése szerint tegnap 52 mm. esőtömeg zuhogott ránk, úgy, hogy a mi vidékünkön nem is emlékeznek rá, hogy 24 óra alatt olyan nagyméretű eső lett volna, mint amilyen tegnap volt. A felhőszakadás egyébként azonban nem okozott nagyobb kárt.

— **Az országos méhészeti kongresszus és kiállítás.** Augusztus 18 és 19-ikén Magyarország méhészei összejönnek a történelmi nevezetességű kincses Kolozsvár falai között, hogy résztvegyenek ama közös tanácskozásban, mely hivatva lesz arra, hogy hazánk méhészeti fejlődésével és terjedésével szoros kapcsolatban álló legfontosabb kérdésekben, mint a méhlegelő javítása, méhészeti törvények alkotása stb. megállapodásra jusson. Az előkészítő-bizottság részéről összeállított gaz-

dag program magában foglalja mindazt, ami a méhészeti kultúra fejlődésére vezethet. E program keretén belül folytatandó tanácsokzások nemcsak arra vannak hivatva, hogy az eszmék, a gondolatok kicserélésével egységes irányt szabjanak olyan kérdésekben, melyekben az egység hiánya az eredményes munkának hátrányára van, nemcsak a munka áldását biztosító helyes ut megjelölését fogja feladatának ismerni, hanem ami ezeknél is fontosabb, a hazai s főképp a méhészetre igen alkalmas erdélyi méhészet fejlődése és terjedése akadályainak elhárítása céljából oly megállapodás lesz, mely törvényhozási intézkedésnek szolgáltat alapot. A kongresszussal kapcsolatos kiállítás — milyen Erdélyben még nem volt — oly nagyszabású lesz, mint 1910. évben Budapesten rendezett nemzetközi méhészeti kiállítás. A kiállításon mintegy 800—1000 korona értékű méhészeti eszköz, méhtermék és élővirág, illetve dísznövény lesz kisorsolva. A kiállításra szóló belépőjegy egyúttal sorsjegy is lesz.

— **A gép áldozata.** Dörner Péter negyvenhárom éves sósdi lakos tegnapelőtt az olajsajtoló malomban volt elfoglalva. Véletlenségből jobb keze a gépbe került, amely négy ujját teljesen levágta. A szerencsétlen embert, aki egész életére munkaképtelen nyomorék lesz, beszállították a teemesvári kórházba.

— **Idegesség ellen** orvosi tekintélyek a legjobbnak elismert „Salvator” gummisarkot ajánlják, mely kitűnő ruganyosága folytán a járásközbeni rázkódtatást gyöngíti, azonkívül könnyű és ruganyos járást kölcsönöz. Utalunk a mai lapunkban megjelent hirdetésre.

TAJÉKOZTATÓ.

Az *inguenes olvasóhelyiség és könyvtár* nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

A *fürdő* (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van, hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől negyed 5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5—7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva.

A *„Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése”* nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3—5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltetnek.

TÁVIRATOK.

A király üdvözölte az olympiai magyar vivókat.

Budapest, jul. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a király megleghangu táviratban üdvözölte a stockholmi olimpiádon résztvevő magyar vivókat fényes diadalai alkalmából.

Munkapárti beszámoló.

Budapest, jul. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bártfáról jelentik, a kerület munkapárti képviselője, Bornemissza Lajos tegnap tartotta ott beszámolóját óriási közönség előtt, amely viharos tesszéssel és lelkesedéssel kísérte beszámolóját. Beszámolójában Bornemissza igazolta a kormány és a többség, valamint Tisza István gróf eljárásának helyességét és üdvös voltát s azt a reményét fejezte ki, hogy az ellenzék be fogja látni, hogy helytelen uton jár s igyekezni fog a megértést keresni. A beszámoló után bankett volt, amelyen Ghillány Imre báró, a munkapárt alelnöke is felszólalt s birálta Andrassy fejtegetéseit. A beszámoló alkalmából megleghangu táviratban üdvözölték Lukács

László miniszterelnököt és Tisza István grófot.

Nagybeteg politikusok.

Budapest, jul. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Gromon Dezső, volt honvédelmi államtitkár állapota az éj folyamán válságosra fordult, úgy, hogy kevés a remény életben maradásához.

Ugyancsak haldoklik Haydin Imre munkapárti képviselő is, aki gyomorrákban fekszik a vöröskereszt kórházban.

A japán császár jobban van.

Budapest, jul. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londonba érkezett mai jelentések szerint, a japán császár állapota jobbra fordult. A császár az elmúlt éjszakát nyugodtan töltötte s az orvosok most remélik, hogy a császár életben marad.

Kreith Béla gróf elmebeteg.

Budapest, jul. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kreith Béla gróf, a negyvennyolcas idők ereklyéinek ismert nevű műgyűjtőjén az elmebetegség tünetei jelentkeztek, úgy, hogy családja kénytelen volt Moravcsik tanár elmeklinikáján elhelyezni.

Merénylő hivatalnok.

Budapest, jul. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsben egy ottani vállalatnál alkalmazott Konez István nevű fiatal tisztviselő tegnap este ötször rálőtt Blassai Béla főkönyvelőre, mert azt hitte, hogy intrikál ellene. A főkönyvelő halálosan megsebesült, a merénylőt le tartóztatták.

Nagy tüzkatasztrófa Londonban.

Budapest, jul. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Londonból sürgönyzik, a város kellő közepén, a City-ben nagy tüzkatasztrófa történt. Egy papirgyári raktárban tűz ütött ki s a tűz oly rohamosan terjedt, hogy csakhamar az egész épület lángokban állott és a benn dolgozó 16 munkásleány nem tudott elmenekülni. A leányok közül tíz odaégett, 6 súlyosan megsebesült.

Rablógyilkosság.

Budapest, jul. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az Almácss Pál-telepen tegnap este több ismeretlen ember megtámadta Varga Mihály és Lajos munkásokat. Varga Lajosnak sikerült megmenekülnie, Mihályt azonban a gyilkosok megölték és kirabolták. A rablógyilkosokat nyomozzák.

Lépfenében megbetegedett emberek.

Budapest, jul. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Sátoralja-Ujhelyről jelentik, ott az állatok között pusztító lépfene áterjedt az emberekre is s eddig tíz lépfenés beteget szállítottak a megyei kórházba.

TÓZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (októberre)	11.49	—
Buza (áprilisra)	11.81	—
Rozs (októberre)	9.32	—
Zab (októberre)	9.38	—
Tengeri (júliusra)	8.85	—
Tengeri (augusztusra)	8.74	—
Tengeri (szeptemberre)	8.73	—
Tengeri (májusra)	7.37	—

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Nagyszentmiklósi járás főszołgábirájától.
4557—1912. kig. szám. 897—3.1

Pályázati hirdetés.

A nagyszentmiklósi járáshoz tartozó **Valkány** községben lemondás folytán megüresedett **II-ik segédjegyzői** állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-ában előirt képesítésüket, valamint eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket f. évi **augusztus hó 20-ig** okvetlen terjesszék be, mert a később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

Ezen állás javadalmazása: 1600 korona fizetés, 240 korona lakbér és ötödéves korpótlék 4 izben 100—100 korona.

Nagyszentmiklós, 1912. július hó 20

Főszołgábiró távol:

Krevrath,
tb. főszołgábiró.

170.921. sz.-hoz F. IV. a.

Felhívás a szállító közönséghez.

A folyó évi őszi és téli idény alatt várható tömegáru és terményszállításokból, nemkülönben a vasuti beruházási munkálatokhoz szükséges nagymennyiségű anyagok állandó szállításából kifolyólag a m. kir. államvasutak vonalain előreláthatólag nagyobb kocsihány fog beállani.

Azokra a nagyfontosságú érdekekre való tekintettel, amelyek egy a m. kir. államvasutak mint a szállító felek részéről az áruforgalom gyors és zavartalan lebonyolításához fűződnek, a m. kir. államvasutak felkérlek a szállító közönséget, hogy e téren reájuk várakozó nehéz feladataik sikeres teljesítése érdekében őket megfelelő támogatásban részesíteni sziveskedjék.

A szállítófelek érdekében is igen kívánatos tehát, hogy:

a) gyárosok és kereskedők az őszi és téli hónapokban szükséges nyersanyagkészleteiket még a nyári hónapokban, legkésőbb augusztus hó végéig beszerezzék és elszállítsák,

b) a felek által kirakandó áruk minél gyorsabban és minél rövidebb idő alatt kirakassanak. E mellett az ügy érdekében lenne az is, ha az említett áruk kirakása — ott ahol a vasut ezt egyáltalán vállalhatja — a lehetőséghez képest a vasutra bizatnék,

c) a felek által berakandó áruk minél gyorsabban és minél rövidebb idő alatt berakassanak,

d) a felek bizonyos jóindulatu belátást tanusítsanak abban az esetben amikor a vasut a nagy forgalom idején a kívánt kocsit helyett kisebb vagy nagyobb rakterületű vagy raksúlyu kocsit bocsájt rendelkezésre, különös tekintettel arra is, hogy a vasuti árudiszabás I. rész A) szakaszának 63. §. III. (2.) végrehajtási határozománya értelmében meghatározott rakterületű vagy hordképességű kocsik kiállítására amugy sincs igényük,

e) a szállító felek a rendelkezésre bocsájtott kocsikat teljes raksúlyig, illetőleg rakterületig használják ki,

f) a szállító felek az érkező küldeményeket a pályaudvarokról késedelem nélkül el-fuvaroztassák, nehogy a m. kir. államvasutak kénytelenek legyenek az állomásokon beálló helyszüke esetén a vasuti üzletszabályzat 80. §. (8.) pontja alapján a fekbérmentes időt le-szállítani és a fekbért felemelni,

g) a szállító felek, különösen az állomástól távol lakók, az áruknak távszólón való értesítése iránt az illető rendeltetési állomással megállapodjanak,

h) a szállító közönség az áru be- és kirakásának gyorsítása végett az állomási főnökkel egyetértőleg a reggeli és késő délutáni órákat, valamint a déli szünetet is kihasználja, megjegyezvén, hogy a m. kir. államvasutak utasították állomásaikat, hogy az ily rendkívüli időben való rakodást a helyi viszonyok mérlegelésével a lehetőséghez képest engedjék meg,

i) oly állomásokon ahol vasuti házhoz-szállítási szolgálát van rendszeresítve, a házhoz-szállítás ellen való tiltakozó nyilatkozat — legalább is a legerősebb szállítási hónapokra — visszavonassék.

A m. kir. államvasutak egyúttal közlik a szállító közönséggel, hogy mindazokat az intézkedéseket megtették, amelyek alkalmasak arra, hogy a szállító közönség jogos igényei a várható rendkívüli forgalom mellett is lehetőleg legmesszebbmenő mértékben kielégíttessenek.

Budapesten, 1912. június havában.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága.

SALVATOR
GUMMI SARKAK
VILÁG CZIKK
UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTT
KAPHATÓ.
10-32.30

A Vászits-féle
„Béga” hajó
f. hó 20-tól már
nem közlekedik
Titel és Nagybecskerek között
hanem naponta
délután fél 2 órakor indul
Felsőttebére
893-1.1

Törökkanizsai járás főszolgabirójától.
4745. V. 1912. szám. 885-3.3

Pályázati hirdetmény.

Évi 240 (kettőszáznegyven) korona fizetés-
sel és a szüleknél való közreműködésnél a
szabályrendeletileg megállapított díjakkal ja-
vadalmazott törökkanizsai II. közs. szülésznői
állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást el-
nyerni kívánják, hogy: 1. szülésznői oklevél-
vel, 2. erkölcsi és illetőségi bizonyítvánnyal,
esetleg 3. eddigi működésüket igazoló bizo-
nyítvánnyal felszerelt kérvényüket folyó évi
augusztus hó 10-ig hivatalomnál adják be.

Elkésve vagy felszeretlenül érkező kér-
vényeket elutasítom.

Törökkanizsán, 1912. július hó 19.

Napholtz, tb. főszolgabíró.

„SPERBER” AUTOMOBILOK

a legjobb,

a legtartósabbak és

a legolcsóbbak.

847-x.5

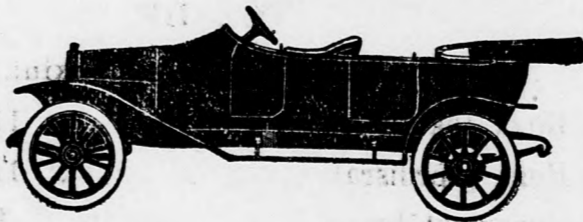
6-18 Hp. 30-75 km. óráként.

2, 3, 4, 5 és 6 üléses kocsik.

Zajtalan járás.

Érdeklődőknek mindennemű felvilágosítással szolgál a „Norddeutsche
Automobil-Werke” vezérképviselője Temes-, Torontál-, Bácsbodrog-
és Krassószörény megyékben

IFJ. PERISICS ZOLTÁN — NAGYBECSKEREKEN.

Olcsó konviktus.

A „Torontálvármegyei Magyar Köz-
művelődési Egyesület” védnöksége
alatt álló polgári és felsőkereske-
delmi iskolai fiunevelő- intézetben
a felvételek megkezdődtek.

Beirási díj egy évre 40 korona,
havidíj 38 korona.

Bővebb felvilágosításokkal szolgál

Erdős Béla.

(681-30.27)

tanár

Nagybecskerek.

Négy 1 szobás lakásból
és megfelelő mellékhe-
lyiségekből álló, 600 kor.
évi bért jövedelmező

ház szabad kéz-
ből azonnal eladó.

Bővebb felvilágosítás:

a Mészáros Lázár-utca 2943. számú
ház tulajdonosánál 896-3.1

Gör. kel. szerb egyházközség Perlaszon.

Árlejtési hirdetmény.

A perlaszi gör. kel. szerb egyházközség
felsőbb hatósági jóváhagyás alapján egyik tem-
etőjének bekerítése tárgyában f. évi augusz-
tus hó 4-én délutáni 2 órakor, az egyházköz-
ség nagytermében nyilvános szóbeli árlej-
tést tart.

A bekerítési munkálatok 7886-95 koro-
nában vannak előirányozva. Az előirányzat és
a tervrajzok a nappali órákban az egyházköz-
ség irodájában bármikor megtekinthetők.

Árlejtők kötelesek az árlejtés megke-
zdése előtt bántpénz fejében az előirányzott
összegnek 10%-át és az előirányzat, valamint
a tervezetek elkészítéseért 100 koronát az
egyházközség pénztárába befizetni.

Vállalkozónak a bántpénz kamattal
együtt a bevezett munka átadása napjától
számított egy év múlva fog visszafizettetni.

A többi árlejtőnek az árlejtés előtt be-
fizetett összeg az árlejtés befejezése után fizet-
tetik vissza.

Az egyházközség fentartja magának a jo-
got, hogy az ajánlatok közül szabadon vá-
lasszon.

Perlaszon, 1912. évi július hó 22-én.

Maximcsev s. k., Jerkov s. k.,
jegyző. 890-3.2 elnök.

Óécska községtől.

1491-1912. szám.

891-3.2

Árverési hirdetmény.

Óécska község tulajdonát képező nagy-
korcsma a hozzátartozó helyiségek, jégverem,
istálló, udvar és házikert használatával 1912.
évi november hó 1-től három évre nyilvános
szóbeli árverés útján bérbeadni fog.

Kikiáltási ár évi 2000 kor., szóval kettő-
ezer korona, bántpénz annak 10%-a, mely
bántpénz az árverés eredményéhez képest
kiegészítendő lesz.

Zárt írásbeli ajánlatok el nem fogad-
tatnak.

Az árverési feltételek az árverés napjáig
a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában meg-
tekinthetők.

Az árverés 1912. évi július hó 31-én d
e. 10 órakor Óécska község jegyzői irodájában
tartatik meg.

Óécska, 1912. évi július hó 22-én.

Molnár János,
körjegyző.

Kadarján Lázár,
bíró.

Cirkvenica
tengeri fürdő és klimatikus
gyógyhely. (Flume mellett.)

Egyedüli belföldi tengeri fürdő.
Mesés homokplázs. Gyermekek fel-
ügyelet nélkül 200 méternyire beme-
hetnek a tengerbe.

Nagy gyógyhatás!

görvély és angolkórnaál, az ideg-
rendszer betegségeinél, vérsze-
génység, sápkórnaál, nőbetegsége-
knél, elhújasodásnál, idült csukló
és izomrheumánál, bujakórnaál.

Fürdőidény május 15-től okt. 15-ig.

Mint klimatikus gyógyhely páratlan
maláriánál, influenzánál és minden
hurutos betegségnél.

Prospektust ingyen küld a fürdőbizottság.

489-34.29

Grand cirkusz
csak néhány napig.

Grand cirkusz Colloseum Horváth,
megnyitó előadását
július hó 25-dikén tartja
a buzatéren.

60 elsőrendű tag.

30 drb idomított fajl.

Helyárak:

I. és II. sor zártszék 2 korona. I.
hely 1 korona 60 fillér. II. hely
1 korona 40 fillér. III. hely 1 kor.
20 fillér. IV. hely 1 korona. V. hely
80 fillér. VI. hely 60 fillér. Karzati
állóhely 40 f. Gyermekek szüleik kísere-
tében a zártszékek kivételével a felét fizetik.

889 43

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.